

PERIÒDICH VERMELL

SALUT PÚBLICA ## INTERESSOS POPULARS ## ARTS Y LLETRAS

PREUS DE VENTA
 25 exemplars. . . . . Una pesseta
 Cada número. . . . . 2 quartos
Surt a llum ab tota regularitat a lo menos una vegada cada setmana

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
 96 - RONDÀ DE LA UNIVERSITAT - 96
 BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Tot Espanya, portat a domicili. . . . 8 rals trimestre
 Països de la Unió Postal. . . . . 16 id. id.
Dona números extraordinaris sempre que ho demanin las circumstancies

SUSCRIPCIÓ

PER AIXECAR UN MONUMENT AL INSIGNE MÚSICH-POETA
JOSEPH ANSELM CLAVÉ

	Rals
<i>Suma anterior. . . . .</i>	40
Suscripció iniciada en la Societat Centro de Martorell, pera coadjuvar a aixecar un MONUMENT A CLAVÉ, entre 'ls admiradors del celebrat músich-poeta y conseqüent polítich.	
<i>Qui honra al art se honra ell mateix</i>	
Timoteo Sabat.	2
Anton Vilalta.	4
Sebastià Planas.	2
Eduart Vilalta.	4
Pere Rius.	2
Joseph Guinart.	2
Joseph Falguera.	2
Joseph Minguell.	2
Angel Vilaplana.	2
Joan Balaguer Parés.	2
Telesforo Guasch.	2
Joseph Company Julià.	2
Joseph Oliver.	2
Miquel Parés.	2
Joseph Domenech Brugal.	2
Tomàs Ballester.	10
Felip Amatller.	4
Venanci Munner.	4
Joan Munner Rovira.	2
Joseph Ferrer Aluxas.	4
Anton Balaguer Marimon.	6
Pere Tort Figueras.	2
Joseph Amat Balaguer.	2
Joseph Campmany Clavé.	6
Joan Simon.	2
Joseph Bros Rusell.	4
Anton Llenas.	2
Bonaventura Domenech.	2
Pere Cañameras Esplugas.	2
Jaume Barba.	2
Domingo Archs.	4
Joan Guilera.	8
Sebastian Marset.	4
Domingo Sunyer.	12
Pere Matas Puig.	4
Manel Campmany.	2
Sebastià Tolosa.	2
Pere Riba.	4
August Batllavell.	2
<i>Suma. . . . .</i>	130
<i>Total. . . . .</i>	170

Se admeten donatius en aquesta Redacció.

L' ORFE DE LA FULIOLA

NOTAS ÍNTIMAS

(Acabament)

XXV

Després de succehir dintre la presó tots los successos que deixo contats, vaig passarhi encara vuyt dias mes, sufrint lo que no pot arribar a dirse.

De fixo que en un país de caribes no passa lo que passava en las presons nacionals de Barcelona.

Entremitj de tanta pilleria, a mí 'no 'm donavan un sol moment de repós.

No contents ab robarme 'ls quartos, de poch en poch me anavan despullant de la roba pera pèndremela, deixantme en llas-timós estat.

Tots los infelissos que anavan entrant y 's trobavan sense diners pera pagar lo qu'ells ne deyan *drets d' entrada*, eran víctimas de mil brutalitats pera satisfer los capritxos de aquella malvada escoria, que 'ls sometia a unas penas tan brutals y escandalosas, que vergonya causa tant sols lo pensarhi.

Y pera que 's vegi lo irrisori qu' es la organizació ó administració de aquesta mena d' establiments, es bo fer constar que aquell patibulari que habia fet armas contra la guardia y fins habia insultat al mateix alcaide, als tres dias tornava a estar en lo pati representant altra volta lo paper de jefe de tota aquella gentussa.

A pesar de la repugnancia que a mí 'm donava lo fer saber a mon protector lo

lloch ahont me trobava, tant fou lo que vaig sufrirhi en los dias següents, que per fi vaig decidirme a escriureli explicantli la meva situació.

Mon protector no va ferse esperar.

Comparegué desseguida a la presó, s' enterá minuciosament de tot quan m' habia passat, y 'm prometé no deixarho de má fins veurém fora de tal lloch.

En efecie; ell practicá sas dilligencias, que no foren pocas, y al dia següent era jo posat en llibertat, després de haber passat mes de una setmana confós entre grans criminals, per lo sol descuyt de no haber portat en mí la cédula personal.

XXVI

Y ara 'm preguntarà 'l lector.

¿Y cómo va poder realisar lo negoci de la boga? ¿Cóm se arreglaria pera poder pagar lo personal que vaig deixar treballant a la Fuliola? ¿Cóm s' ho va arreglar pera vence tants obstáculos com deurian presentar-sem?

Sens dubte fou grossa la perdua que me ocasioná l' estar tots aquells dias a la presó. Los traballs estavan ja abandonats y perdut lo guany mes gros. Mes recordantme jo de mon protector, vaig esposarli 'l plan, va agradarli, y 'm proporcioná lo indispensable pera comensar.

Vaig tornar a La Fuliola, vaig comensar de nou mos traballs, y dech dir que aquella empresa podia haberme proporcionat una posició desahogada, pero en atenció als contratemps sobrevinguts, als meus pochos anys y a la escassés de recursos ab

que vaig tenir de comensarho, tant sols me quedaren nets uns dos mil rals, cantitat insignificant respecte a lo que permetia la empresa.

No obstant, vaig saber aprofitarme, y 'l petit resultat obtingut ab lo negoci fou la base de mos càlcul, y 'l punt de partida pera mon porvenir.

J. TONIJOAN

LO BUFAIRE

Bufaire: veu derivada de dar bufa—bofetada.— (Diccionari de la llengua... de Don Tomás)

Un metje, no diré qui,—
de Lloret y catalá
qu' es molt amich de bufa
y de bufas repartí;
qu' es un xicot que val molt
per son garbo, y quan s' estufa
si no pot doná una bufa
fins bufa la llum del sol;
conta de certa manera,
quan del buf s' está parlant
qu' en lo bressol, sent infant,
ya bufaba en gran manera.
Y era tanta sa afició,
que tenia per joguina
l' inflar bufas de gallina
y fer bufas de sabó.
Y passaba horas, sens tregua,
bufa que bufa, y recorda
que amarrat ab una corda
bufa també l' ull de una égua.
Se criaba rodaxó
com una poma! y quan reya,
la gent del vehinat ja deya:
—sembla un àngel bufadó!

Per fi 's feu gran, com destino
n' es de tot lo que fou nat,
y ab sopas de hrou bufat
s' engreixá mes qu' un tocino.
Fent mes bulto y fent mes flaire
que 'n Mil-homes, la mainada
deya al véurel, esbarada:
—¡Fugiu, que ara ve 'l Bufaire!

Un dia tingué grans rinyas
ab un pagés de Morunys,
disputant si 'ls cops de punys
eran bufas ó eran pinyas.
Y embestintlo de retop
mes lleuger que una baldufa,
va posarli, á cops de bufa,
uns morros com un esclop!
Y en materia de eleccions
es terrible; 's pinta sol;
puig fa 'l diputat que vol
ab bufas y trompicons.

¿Y en empreses colosals?
¡no 't dich tinya! s' ha de veure;
per ell... ¡ho podéu ben creure!
las bufas... son capitals.

Y es tant lo que 'l buf 'l estufa,
que sent metje, á tot malalt,
pera curarli son mal,
li aplicaria una bufa.

Qualsevol práctic dich diria,
al primé ó segon cop d' ull,
que al pobre li falta un bull
ó te una bufo-mania,
puig may lo deixa 'l capritxo
de bufar sens tó ni só,
ni 'l desvari tentadó
de dar bufas á tot bitxo.

¿Voléu que os digui al moment
la opinió mes acertada
que de son mal tinch formada?
Jo crech que 'l seu cap es vent.
Vent, que mes prompte ó mes tart,
de son cos te de sortir:
ó bufant, ans de morir,
ó á bufas. ¡Deu nos en quart!

PIFF-PAFF

Senyor Martinet de l' Arpa: Vosté no va pas llegir be lo nostre suelt-resposta. No diguerem que professém *principis* negatius als de vosté, sino un principi negatíu. Re-llegeixi y ho veurá.

Li observém la lleugeresa perque destrueixi las apreciacions de vosté sobras nostra contesta.

Endemés, no es pas cert, mestre, que poguessem respondre de una manera categórica á las preguntas de si creyém en Deu y en l' ànima. Ho comprendrá fàcilment.

Cada escola, cada filosofh, cada home que 's dediqui á pensar, si reconeix un Deu, lo crea, explica ó defineix á la seva manera; resultant per uns que *Deu es Tot*, per altres que *Deu es la veritat*, etc.; y fins arribar á los que dihen que *Deu es Res*, hi ha tal gradació, tal enllás... que negar ó afirmar l' existencia d' aquell Deu ó no Res, sense una definició anticipada, fora acreditarse de molt lleuger.

Y adverteixi *La Vespa*, y son confrare Martinet, que la reflexioneta anterior no vol pas dir que creguém «tal ó qual cosa contraria á lo que ell diga», es senzillament *poner los puntos sobre las ies*, com dihen los Quiñones.

Pero, vamos, aném al cas. En Martinet ja hi diu la seva en lo que atany á l' existencia de Deu y aixís no hi ha perque divagar mes.

Resumim lo que diu *La Vespa*:

—Deu no es un cos. Deu es un esperit puríssim, perfectíssim, etc., etc. Hem de creure en Deu per deduccions lògicas. No perque deixém de sentirlo ni tocarlo ab los sentits corporals, hem de negarlo.—

Aquestas son las afirmacions *viperinas*, que las defensa ab las següents rahons:

—Lo dolor no 'l veyém, pero 'l sentim, y ningú 'l nega. Als polos ningú hi ha arribat y tampoch se negan. Puig si no 's nega la existencia d' aixó ¿per qué 's te de negar la existencia de Deu?—

Donchs nosaltres preguntém: ¿Perqué 's te de afirmar l' existencia de Deu si de tot lo dit, acceptantho com á bó, resulta hipotética, duptosa? Aixó no pot negarho *La Vespa*; ó sino miri que ha dit: «hem de creure en Deu per deduccions lògicas,» no per res mes. Luego Deu es hipotétich, segons *La Vespa*.

Y prescindim de analizar las rahons que alega pera probar la tal existencia; son coixas, sofisticas, puig tant lo dolor de una cama com la existencia dels polos se 'ns demostra de un modo indubtable, material ó científich, molt al revés de la existencia de Deu, que sempre resulta hipotética com ja habém dit.

Mes li hauria valgut dirnos quinas son las mostras que á cada pas veyém de la existencia de Deu, d' un Creador.

Ara permétins en Martinet y *La Vespa* que 'ls hi observém com tot lo que dihen després respecte la teoria de Laplace, las forsas de la materia y lo copiat d' en Voltaire, es música celestial per nosaltres. ¡Ahont habém fet professió de fe, fora del nostre principi negatíu, pera que se 'ns tiri en cara tot alló? Cuidado á relliscar, senyor Martinet.

Y sápigam que á nosaltres tant se 'ns en dona si en Voltaire va dir com si va deixar de dir. Tenim opinió propia y no pensém ab lo cervell dels altres, mes que s' engalanin ab lo títol de sabis.

¡Los sabis! Home, home; ¡qué no sab que no hi absurdo qu' ells no hajan sostingut?

Tornant á la qüestió: nos ha semblat que 'l senyor Martinet, no creyent ab la teoria de Laplace y trayent á lluhir lo nom

de Adan, deixa entendre que está per la tradició bíblica de la creació del mon. ¿Es així, senyor Martinet? ¿Está convenut que 'l mon ab tots sos adminículs fou fet en sis dias? ¿Li sembla mellor, mes lògica, mes rahonable que qualsevol teoria científica, la formació del home tret d' un bocí de fang? ¿Está convenut qu' es cert alló de haberse format la dona de una costella del home?

Ara punt y apart.

Hem de creure que *La Vespa*, al retornos á polémica, no debia portar pas l' intent de fer com la inmensa majoria dels periódichs d' entretemps ó mellor dit, de termes mitjos, que no saben fer altre cosa, en polémica, que motejar grosserament á sos contrincants.

Com LA TRAMONTANA no pensa adoptar tal procediment, observarém á *La Vespa* que comensa son article ab los següents mots:

«Si la gent de l' embaucadora *Tramontana*... y acaba dihent: «es mentida!...»

Deixém al criteri de *La Vespa* lo calificatíu que 's mereix qui escriu ó parla ab tals mots, tractantse de una polémica.

Moltas son las queixas que, en cartas que tenim á la vista, se 'ns fan sobre 'l joch, que 's tolera de un modo escandalós en molts pobles de Catalunya, sentne la desgracia de numerosas familias.

Del Clot y S. Martí 'ns repeteixen que continúan los abusos ja senyalats en anteriors números de LA TRAMONTANA.

De Sant Joan Lasfontes també 'ns dihen que 'l joch dels daus está á la ordre del dia, causant no pocas rahons y danys á molts familias.

Pero de ahont se 'ns en contan de verdas y de maduras es de Sabadell.

Val la pena de que s' hi dongui secció de preferencia.

*

En un café que hi ha devant de la estació del carril, fan corre las malas llenguas, no ja tan sols que allí 's juga al quinto y á *blanchs y negres* y á *bonas y malas* á la vista de tothom, sino, lo qu' es pitjor, que l' arcalde porta part en la mateixa banca, y que per separat cobra set duros diaris per perseguir als demés cafés de joch, á fi d' evitar la competencia.

Aixó ja suposo que 'ls lectors no ho creurán, com jo també me 'n guardaré com d' escaldarme, pero no hi fa res, y aném sabent lo que dihen las malas llenguas:

Un empleat del carril, expendedor de bitllets, va jugarse trescents duros de la companyia, y perdentlos y no podentlos pagar, ha tocat soleta, deixant lo mort consiguient. Y contan las malas llenguas que llavors la Companyia va anar á trobar un subjecte que porta part á la banca y suca molt del dit joch, dihentli que si no 's tapava 'l forat obert pe 'l fugitiu empleat, contarian lo fet ab tots los ets y uts á son superior de Barcelona. Y 's anyadeix que 'l fulano de la banca va pagar los trescents duros.

Otrosi.—Un mosso de quadra del hostel de Montanya va anar á Sant Andreu, per encàrrech de un senyor de Sant Llorens, á portar un cavall que tenia venut en aquella població, y 'l dit mosso, que va cobrar lo

cavall, va passar pe 'l café del joch, y 'ls diners se li van desbocar. Vetaquí que després l' expropietari del cavall també anà á trobar lo senyor que diuen que te part en la banca, y ensenyantli uns arguments com lo puny ab un apéndice al cap-de-vall, y amenassantlo ab un escandol... escandolós, se feu pagar la bestia per qui no li habia comprat ni venut.

Item más.—A un fill de una de las mes acomodadas familias de la població li han MAL GUANYAT en dit caté uns mil cinchcents duros en poch dias, y fou tanta sa desesperació, que ha desaparecut de la ciutat tementse no hagi apelat al suicidi pera lliurarse del bochor de tenir de confesarho á la seva familia.

Y encara no acaban aquí las malas llenguas en sa feyna destructora.

Diuen que á Sabadell hi ha tres casas de prostitució sens reglament ni res que se amotlli á las prevencions de la higiene, pero que las *mestressas* propalan en veu alta que pera ser tolerat son *negoci* pagan deu duros setmanals cada una. Aquestas casas son molt freqüentadas per jovenets de tretze á catorze anys, y que á n' aixó 's deu sens dubte las molts enfermetats *buscadas*, ó mes ben dit *trobadas*, que tant abundan entre la joventut de Sabadell.

Nosaltres torném á repetir que aixó ho creyém no mes que fruyt de las malas llenguas, y que no creyém capás al arcalde de que sápigam res d' aixó, porque... vaja, perque no podém creure altre cosa desde LA TRAMONTANA.

L' arcalde es un bon subjecte ex-carlí *ojalatero*, avuy fusionista de cal ample y agafat per la soca al tupé del gran calamar, y que antigament á casa seva venian butllas.

Vegin si ab tals condicions *morals y materials* es capás avuy de ni contemporisar tan sols ab semblant gentota, donchs quan menos lo que fan corre las malas llenguas.

Y si algú no n' está convensut, no será pas perque nosaltres no hi baguém fet tot lo que bonament podiam.

** **

Lo nostre may prou ponderat ajuntament ha tingut l' amabilitat de regalar al bisbe lo cementiri nou.

Ab tot y la gravetat que te semblant resolució, hem de dir francament que 'ns temém algo pitjor, molt pitjor.

L' ajuntament fusionista ha obrat santament al fer donació del cementiri á favor de la gran butxaca mitrada y no hi tenim res que dir.

Lo sensible es que vindrán altres temps y altres regidors, pot ser fins regidors federals y tot... y no 's tindrà la virilitat suficiente pera evitar que la gent doctrinaria trafiqueji ab los morts, imposant las sevas preocupacions y fórmulas fins als que ja no poden protestarne.

¿Quán s' acabarà ¡quán! aqueix contínuo transigir ab lo retrocés? ¿Quán se farà entendre als representants de la Reacció que son ells los cridats á transigir, y á transigir ab lo sigle?

Una súplica, senyors regidors.

Fassin treure de las portats de ca' la ciutat las estátuas d' en Fivaller y del rey Jaume, ¡pobretas! que ab tot y ser de márbre deuen estar nerviosas de véurels pas-sar á vostés.

Además, fora aquellas duas figuras podrian entrar ab lo cap dret... sino ab lo cor net, quan van al consistori, y aixís... fora remordiments de conciencia y provocadors recorts.

** **

Al Clot y Sant Martí sembla que l' arcalde va prohibir que las disfressas anessen pe 'l carrer després de post lo sol.

¡Vivan los tipos d' arcalde y 'ls arcaldes tipos!

** **

Sembla que á las Balears prenen gran increment las escolas láicas, habenthi fet no poch l' infatigable y original propagandista de aquesta institució senyor Tudury Pons.

** **

Un rebombori de trenta mil diables, está produhint, sobretot á Madrid la lámina que publica nostre apreciat colega *La Mosca Roja* ab lo títol de *El gran Zurdo*.

No sembla sino que la publicació de aquell dibuix haja posat la societat en perill. ¡Fins á las Corts se n' han ocupat! ¡Cóm si no sapiguessin en qué passar lo temps!

Jo ja ho veig, á un periódich que no li deixan publicar lo retrato de *Nuestro Administrador*, se comprén que fos un descuyt lo deixarli passar *El Gran Zurdo*, que aspira á ser *Nuestro Director responsable*.

Pero no es aixó lo mes xocant, sino 'l que *La Mosca* vinga á pagar los plats trencats de tal descuyt, puig que ja li han recullit lo dit número y suposém que denunciá á n' alguna ratera de ia prempsa. Pero ¡ba! aixó es fullaraca, y 'ls periodistas ja estém acostumats á pitjors.

De tots modos felicitem á nostre company *La Mosca* per las distincions de que es objecte.

** **

Paraulas de un senyor senador en plena sessió:

«Lo jurament es una humillació. Ab ell s' imposa una fidelitat al rey á la que s' ha faltat sempre que ha convingut.»

Y pera probar lo dit ab lo fet, senyalá á n' en Serrano, que jurá fidelitat, y no sabem si res mes, á Isabel II, á Amadeo de Saboya y á la República Española, tirant á la primera daltabaix del trono á consecuencia de la batalla de Alcolea, y ne 'ls altres... deixantlos caure.

També podia haberho dit d' en Sagasta, Romero, Moret, Martinez Campos y tants y tants d' altres que despres d' haber igualment jurat á Amadeo ó á la República li feren la traveta.

Aixó del jurament ja no te importancia. Proposo que 's modifiqui aquell refran castanyola dihent:

El comer y el jurar
todo es empezar.

** **

A Cádiz ha aparegut un fantasma.
¡Ja 'l planyo!
Me seva que las sevas costellas están en remull.

Ja ho sentirán á dir.

** **

Un altre enterro civil ha tingut lloch fa poch en nostra capital.

Lo senyor Moreno Torres, qu' en vida fou libre pensador, sustentá sas ideas fins mes enllá de la tomba.

¡Siali la terra lleugera!

** **

Habém rebut una carta firmada per *Varios Urgellessos*, en la qual se 'ns queixan de que 'l govern fa vint anys que 'ls te promés ferlos una carretera de Targa á Balaguer, y que fa dos anys los possibilistas los prometeren que si votaban al sen-

yor Martinez Brau, avans de un any fora feta la tal carretera si sortís diputat, com aixís fou.

Jo no sé aquets tarambanas de qué 's queixan.

Tant lo govern com los devots de sant Emilio, prou feynas tenen en mirar per ells, y no es cas d' entretenirse en cosas d' altres.

¡Ignoscents!

** **

Segons llegeixo en un periódich del Ampurdá, l' arcalde de Rosas señor Vives ha sigut víctima de una de sas molts arbitrarietats.

A consecuencia de una presó ordenada sens tó ni só contra varios republicans de Rosas, la sala de lo criminal de l' Audiencia de Barcelona ha fet sobressehir la causa por lo que toca als empresonats, y ha manat que 's processi al arcalde, que se 'l suspengui de son càrrech, y que depositi 2,000 pessetas ó vagi á la cagamenja.

Per posar á rotllo certs arcaldes, resolucions com aquesta se 'n necessitarian set dotzenas cada dia.

Y á mí 'm farian molta Gracia.

** **

En un telégrama oficial que publicaren molts periódichs hi llegeixo:

«Habana.—Grande incendio en establo y taller de madera calle del Prado. Doscientos mil pesos perdidos. Mas de cien entre heridos, pasmados y contusos.»

Jo no sé las personas, cóm estarian, quan fins los pesos van *pasmarse, ferirse y contusionarse*.

** **

A Vilanova del Camí han contret matrimoni una *polla* de 75 anys y un xitxaretle de xexanta y pico.

Després de la cerimonia nupcial, lo matrimoni fou passejat per la vila dalt de un carretó, acompanyats per un orga, y sent festejats per tot lo poble.

¡Disbaxas de la joventut!

** **

Diu un periódich de Madrit, que 'ls senyors Romero Giron y Capdepon, ministre de Gracia y Justicia l' un y fiscal del Tribunal Suprem l' altre, combatirán, com á empleats, lo projecte dels republicans respecte al matrimoni civil, per mes que com á advocats hi estigan conforme.

Aixó es dir ben clar que una cosa es la opinió y un' altra cebrar sou.

** **

Á Castelló de la Plana ha mort un oficial de caballería á consecuencia de una cossa de un caball rebuda en la parada del dia del sant de D. Alfons de Borbon.

Lo *Boletin Oficial* ens diu que todas las Majestats d' Espanya continúan sens novetat en sa important salut.

** **

Y váyase lo uno por lo otro...

Com diria qualsevol periódich ministerial unint aquestas duas noticias:

Los jornaleros de Andalucía, en la imposibilidad de trovar treball, continúan *tranquilament* morintse de fam.

Los donatius entregats al arquebisbe de Valencia pera portar al papa, pujan á 107,470'27 rals.

Per mes que 'ls jornaleros andaluzos no pogan menjar, lo primer de tot es socorre al *pobre presoner* de Roma...

Com á pare *natural y postis* de la collita de llana, que tant engreixa á tots los pares... reverents.

** **

SONET

A CONSUELO S....

Consuelo del meu cor, mon cruel destino
ha dut lo meu treball á ta voreta,
y... parlo francament, tendra nineta,
estant al teu costat en res atino.
De tú enamoradíssim com un xino
acabo ja de perdre la xaveta,
y un cop l' hauré perdut, es cosa neta
que al últim faré irat un desatino.

No't puch tan sols mirar que no'm mareji
ni puch parlar ab tu que no'm sofoqui.
¡Ay prendal si no vols que'm neguiteji,
si vols, anjelet meu, que no'm trastoqui,
ó vesten ben relluny porque no't veji
ó arrambat tan com puguis porque't toqui.

Q. Roig.

Una colla de tranquils se proposa celebrar tots los diumenjes de cuaresma, pacíficas manifestacions, en oposició á las que efectúa la gent carca per los carrers de Barcelona.

Se tracta de passejar públicament, y ab la serietat que'l cas reclama, grans platos de bon peix y carn de bou.

Lo moltó se suprimirá per ser bestia de llana.

La idea no'ns sembla dolenta, sobre tot si la manifestació de carn y peix acaba ab lo consegüent tiberi. Pero si's tracta de obtenir resultats directes anti-religiosos, nosaltres adoptariem un altre procediment: que cada manifestant, en lloch de parodiar las disfressas cuaresmals, anés á donarse de baixa en las llistas de la parroquia.

Així s' emplearia mellor lo temps.

Y després á sopar be, si's cregués convenient.

**

Lo dia dels Reys á Sant Joan Lasfont, dintre la iglesia, tot dihent missa y avans d' aixecarse Deu, va calarse foch á un altar ocupat per no sé quin habitant del cel.

Lo sermó que mes tart feu lo rector *estentense* sobre la festivitad del dia, doná mes joch que un toro navarro, puig parlá de Herodes, de com va parir María Santíssima, de quan Joseph anava á buscar lleya, de quan á Roma hi va sortir una font d' oli y demés piadosas camándulas per l' istil.

L' auditori va sortir convensut... de no haber tocat pilota.

**

Proposém al senyor Rius y Taulet que fassi anar algun carretó dels gossos á Cornellá, porque sembla que fa uns quinze dias que ha agafat hidrofobia lo pare reverent que sermoneja al remat de Cristo.

Es lo cas que'l senyor rector de dit poble, que fins avuy semblava un bon taujá que may hagués trencat cap plat ni cap olla, ha comensat á treure las unglas de tal modo, que no fora estrany que algun dia sos sermons acabessin á mossegadas.

Fa dos diumenjes que las ha empreses contra las escolas laicas y tot lo que fa olor de llibertat, ab uns termes tan piadosos y místichs, que las marmaneras y 'ls carreters s' en donarian de menos.

Així m' agradan los rectors, valents, y que fassin anar, com aquell, las excomunions en doyna.

Una proposicioneta, senyor rector, respecte á excomunions.

Si vosté'ns escomunica LA TRAMONTANA, y tots los qui la fan, compran, llegeixen, etcétera, etc., li enviarem de franch una suscripció tot un trimestre seguit.

Veji si li convenen los tractes, y en cas afirmatiu, ja pot excomunicar á barato de suscripcions.

¡Ah! Y doném las mateixas garantias á tots los rectors que vulgan excomunicarnos.

**

Se diu si á Fransa han anat armas pera fer lo cop contra la república.

Que registrin iglesias y aviat se sabrá.

**

Un sermó va fer mossen Ramon á Esparraguera lo dimars de aquesta setmana, que si no tingué gaire de furiós, en cambi fou en gran manera del género cómich.

Va dir als seus feligresos poch mes ó menos lo següent:

«Desde avuy endevant no hi haurá missa de dotze; porque ho tinch massa pesat, puig que'm tinch de llevar á las quatre pera ficarme al confessorari y no'm puch desdejnar fins á l' hora de dinar. Y á mes, tots los que venen á confessarse, venen á fastidiarme, puig que'ls hi tinch de treure las paraulas de la boca. Sent aixís jo no vull perdre la salud, y qui tingui de fer alguna reclamació, que passi per la rectoría que'ns veurém las caras.»

Los feligresos d' Esparraguera debian quedar convensuts.

Jo aconsellaria al citat rector que posés un rétol al confessorari dihent: *Despaig de 6 á 8. No s' admeten penitents que no portin los papers ben despatxats.—Per reclamacions dirigirse á la sagristia.*

D' aquest modo lo confessorari semblaria una barraca de memorialista.

**

De la sagristia de la capella de la Comunió de Sant Miquel, de Valencia, han sigut robadas un cálzer, una patena y altres eynas del cult católich.

També diuhén que la iglesia de Sant Llorens anava á ser robada, pero que'l sagristá va evitarho.

Endevant las atxas.

**

Un bromista fa poch dias volgué ferne una de carnestoltas, á Valencia, y passá recado urgent á la iglesia de Sant Andreu pera que portessen lo *Nostramo* á certa casa del carrer de la Ventosa.

Emperifollan la Divina Majestat per anarse á ficar al cos del malalt, va á la casa designada, entra al pis... y's troba ab un ball de barraló.

Los balladors prengueren al sacerdot per una disfressa, y comensaren á esbrincarlo y ferli jochs.

Lo representant de la Providencia va tornarsen ab la cúa entre camas y mes escorregut que'l qu' erra de un punt per treure la rifa.

No va succehir cap miracle.

**

En Lleó XIII ha fet un discurs dirigit á varios predicadors, ab motíu de la Quaresma, recomenantlos atacar los errors de la societat moderna, y constituir asociaciones católicas.

Y si's fes lo que'l bon zel de *nostre papa*'ns convida, podriam patir en vida... pero morts... de pet al cel.

**

Un católich, apostólich y romá, y... (¡sabatassas!) de Manlleu, publicá una carta en *La Vespa* volent desfer la noticia publicada en nostre número 83 respecte á que

un mestre católich de dita població habia donat un cástich bárbaro á un tendre deible.

Consti, en primer lloch, que'l tal católich, no tan sols no nega'l fet, sino que'l afirma. Sols pretent atenuar la gravetat.

Y consti qu' es veritat tot lo dit per nosaltres, á pesar de que fassin negarho al pare de la criatura, socio del Centro católich, y per lo tant disposat á dir qualsevol piadosa gotlla que puga favorir la *santa* causa. Lo noy comparegué un dia al treball fet una llástima, rajantli las orellas que ningú'ls hi habia vist rajar fins aquell dia, contá lo que li habia passat lo dia avans ab son mestre, y'l filador á quals ordres treballa li digué que plegués, á lo qual se negá'l noy dihent que si ho deya á casa seva'l matarian; pero ab tot aquella tarde tingué de plegar, y feu llit dos ó tres dias.

Y ara ja pot butzinar *La Vespa* y'l católich sabatassas de Manlleu, que aquesta es la veritat per més que li pesi ó la disfressi, que mes compte li tindria recordarse sovint que, segons la doctrina católica, per cada mentida hi ha set anys de purgatori.

**

Á Málaga hi ha vacants la friolera de catorce plassas de polissont.

M' agradaria veure una huelga de aquesta gent.

CONVERSA

—¿Sabs que's casa la Maria?
—Noy, no me la pensaba.
—Te un carácter molt formal...
—Ella'm tenia'l cor robat.
—¿Y tú'l coneixes á n'ell?
—Prou que'l coneix, fins se com se diu, l' ofici que fa y d' ahont es fill.
—Bueno, donehs, m' ho vols dir...
—Oh... endevinau, que entre jo y tu tot ho habém dit.

Eudalt SALA

SOLUCIONS

Á LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

FUGA DE CONSONANTS:—Caldas de Malabella
TRIÁNGUL:—Rocas. Roca. Roc. Ro. R.

CORRESPONDENCIA

M. Gardó F. Anirá arreglada la poeseta.—Noy Peret de la Bisbal. Anirá algo arreglat.—J. T. La poesia *A m' aymia* no fa per casa.—A. Guasch. La poesia *La Poligamia*, es bastant descuidada, per lo qual ab tot y no ser dolenta, no es aprofitable.—Un Vallesá. Lo metro y'ls consonants de sa poesia son molt defectuosos. Lo restant no pot anar.—A. Roig. Aniran'l sonet, lo logogrifo numérico y'ls anuncis.—Actor Anton. Encara no hem sapigut trobar ahont son los versos. Dels gargots que vosté envia fora bastant atrevidirne paraulas.—Lau tibi crosapis. La falla está desarrollada raquiticament, per mes que la idea es bona. Lo altre peca del mateix mal.—Pepet del Carril. Anirá *La cansó del gandul* aixís que's puga. Per poch fem un bunyol ab l' altra poesia, puig ja estava composta.—F. Sobrecaas. Los seus epitafis no filan prou.—Leocadio Astals. Tot lo qu' envia es fluix.—F. O. Está descuidada la forma.—Pepito Glops. La seva revista no filan.—Sastret de Palafrugell. Algo anirá.—Cassimiro d' Esparraguera. Sa poesia no acaba de fer prou bon pes pe'l nostre periódich.—Escura Xemeneyas. Anirá algo.—Joan dels Brams. ¡Ay qué be li está'l apellido! Lo qu' envia li acredita.—Moliné. No filan.—Noy de cal Ferré. Lo fondo no val gaire, la forma menos y la versificació pitjor.—E. Flaquer. Anirá arregladet lo *Drapayre*.—Un Vallesá polissont. Están mal versificadas las poesias que vosté envia.—Panteista. Anirá algo lo mes aviat que's puga.—Ll. Millá. Las duas poesias no fan prou per nostre periódich.—Pacífich Solanas. La poesia no filan.—R. P. Anirá algo.—Toribio. Si hem de dirli ab franquesa, com demana, sápigua que lo qu' envia es un gran nyap.—Pan y Toros. No pot anar ni ab rodas.—J. Cap. Anirá algo. Gracias per las noticias.—Cassimiro d' Esparraguera. Gracias pe'l mateix motiu.

Tipografia LA ACADEMIA, Ronda de la Universidad, 96. Barcelona